

Віра Вовк

ВІКНО НАВСТІЖ

Авторка вживає правопис Г. Голоскевича

Львів – Ріо-де-Жанейро

© Вовк Віра

НЕБО

– Небо, ти вдягаєшся в прекрасні ризи: вранці пасеш отару білих овець, потім малюєш рожевим їхні руна. В полудне ти голубе, мов волошка в пшениці, ще й у золотій короні сонця. Ввечорі вдягаєшся в багрянець, наче багатий королівський плащ. А вночі царюєш у діядемі зір, і місяць мандрує між твоїми хмарами...

– Це не завжди так...

– То правда! Часом ти нахмаришся, посірієш, у зимі сієш зірчастий сніг, а літом сиплеш дощі й навіть град, що руйнує людям жнива. Але зараз потім оперізуєшся пасмистою крайкою-веселкою, і не можна гніватися на тебе.

– Це не я себе вдягаю. Мене вдягає Мати-Природа, але і над нею стоїть там на обрії Божий Перст*.

* Божий Перст – висока гора у штаті Ріо-де-Жанейро.

ХМАРА

Сердита хмара сіла на гору перед моїм вікном, почала кидати довкола пірчасті індіянські стріли й бити в небесний барабан.

– Хмаро, змилосердися! Адже зараз розмокнуть піщані горби й розвалиться глиняна хатина бабусі Марти! – просила я її.

Хмара вдавала, що не чує, ще й насунула собі на очі велетенський гриб, щоб нічого не бачити. Внизу вбогі халупи зіщулилися, збилися до купи, як громада переляканих овець. Затих флейтовий концерт пташок, тільки собаки тривожно перегукувалися здалека. Хмара розсілася на пів неба як огрядна циганка, ще й лукаво посміхалася.

– Хмаро, а бабусю доглядає маленька Таня з кривою ніжкою, – пригадала я їй.

Хмара задумалася. Потім вона почала торочитися: спершу вискочив з неї чорний гетьман на вороному коні. Потім чорнокнижник у довгому халаті та велетенський рояль. А ще потім Пікова Дама з віялом.

Тоді вона стала сірою як озеро під вечір. З неї вистрибнув верблюд з трьома горбами, циклоп та одноріг зі золотою сережкою.

Далі хмара почала біліти, біліти. Торочки ставали щораз прозоріші й цідили вранішнє сонце. Хмара всміхнулася, тепер уже з рожевими рубцями довкола.

– Дякую тобі, хмаро! Я знаю, що в тебе серце – золотий сокіл!

БДЖІЛКА

Золота, пругаста бджілка прилетіла до мене й сіла на ноти при відчиненім піаніні.

– Ці чорні знаки на поземних лініях то – музичне письмо. Бачу, бачу, це – партитура Моцартового “Фігаро”, арія Херубіно. Я зараз її відчитаю!

Бджілка потерла передні ніжки та взялася співати, але в неї виходило завжди:

– Зззз...

– Бджілко! Тобі годиться відвідувати голівки квітів, збирати мед. Ти не Соломія Крушельницька, не Марія Калляс*, не Рената Тебальді**, навіть якби залетіла до Мілянської “Скалі”***.

Бджілка образилася, надула крильця. Її щільно оперезана спідничка, схожа на гуцульську пругасту запаску, норовисто здригнулася.

– Я буду співати! Я – славніша співачка від Крушельницької, Калляс чи Тебальді! Бо я – з родини пругастих тигрів! Слухай:

– Зззззззззз!!

* Марія Калляс – грецька славна співачка.

** Рената Тебальді – італійська співачка.

*** “Скаля” – відома опера в Міляно.

МІСЯЦЬ

Молодик-місяць переліз мур, погладив кучеряві голівки капусти на грядках, обмацав у саду грушки, чи вже дозріли, а потім пішов на прогулянку по завулках. При нагоді заліз жебракові в подерту кишеню, але знайшов там тільки один гріш.

– Не варта навіть одного папіроса, – подумав.

Вирішив поглянути на себе в дзеркалі озера.

– З мене хороший молодець! – сказав уголос.

Зірочки трохи насмішкувато моргали до нього, але він розумів їх по-своєму:

– Всі вони, очевидно, по вуха в мене закохані! Кожна хотіла б вийти за мене заміж, але я не дам себе зловити як пструг на гачок! Раз оженишся, пропало вільне, парубоцьке життя...

– Цей місяць залишиться старим парубком, – порхнула сміхом одна мерехтлива зірка. – Також, хто бажав би собі такого жениха, який то худне до обрізаного нігтя, то знов робиться круглим, наче надіваний книш!

Місяць почервонів із сорому та сховався за капелюх одного музики, що співав серенаду під вікном своєї коханої.

ЛАСТІВКИ

– Привіт! Привіт! – защебетали ластівки на телеграфіч-
нім дроті, що сиділи рядком як намистини, нанизані на
шнурочку.

– Від кого привіт, дорогі ластівочки?

– Від хатини між каштаном і черешнею...

– Від снігової баби з моркв'яним носом...

– Від мороза, що малює цвіт папороті на шибках...

– Від Свят-Миколи з золотою мітрою...

– Від ялинки, де сідають зорі на гілки...

– Від Вертепу з козою, циганом, журавлем і ведмедем...

– Від Вифлеємської звізди на довгім держаку...

– Від Олеся і Наталочки...

Я дуже зраділа.

– Ластівочки, передайте їм також привіт!

– Від кого, від кого?

– Від пальми з зеленими косами...

- Від цикади, що живе в дуплі фікуса...
- Від жовтих птахів, що кличуть “Бень-те-ві”!..
- Від морських хвиль у білих мережках...
- Від мушель, що шумлять вічність...
- Передамо! Передамо! – защебетали ластівки й знялися вгору.
- І скажіть, що я дуже тужу за ними всіма! – сказала я, але ластівки вже мене не чули.

КІТ-МУДРАГЕЛЬ

Кіт Мудрагель у пообідню пору лежав на килимку з півзамруженими очима, що нагадували місячні ахати. Легіт, що влітав крізь відчинене вікно, приємно лоскотав його вуси й сприяв філософуванню.

– Всі домашні вважають мене принцом. Напевно, кращого нема в місті, навіть у цілому краю. Принаймні я не бачив іншого kota з білими шкарпетками й білим ковніром, що робить мене схожим на еспанського каваліра з картини Велязкеза*! А особливо нема на світі kota з білим закінченням пухнатою, чорного хвоста!

Кіт удоволено замуркотів і простягнувся на килимку.

Надворі воркували голуби, бо то була пора парування.

– Треба мені зловити одного з тих крилатих, сісти йому на спину й полетіти на гору Корковадо**. Ще не було літаючих котів, я буду першим!

Голуб сів на передвіконня, перекинув голівку і цікаво оглядав Мудрагеля, але котів було так приємно філософувати й лежати на килимку! Він широко позіхнув:

– Ще піджду, бо, може, цей голуб замолодий для далекого лету. Світ такий довгий і широкий; з гори Корковадо я оглянущу всю його велич, що буде тільки моєю.

Декілька голубів поцікавилось Мудрагелем і злетіло на підвіконня, голосно воркуючи.

– Ну і настирлива громада! – подумав кіт, обернувся на другий бік і солодко задрімав. Снилось йому, що він летів високо над хмарами, а внизу молоді кіточки любовно дивилися за його відважним, першим у світі котячим летом.

* Дієго Велазкес (1599-1660) – славний еспанський маляр.

** Корковадо – гора зі статуєю Христа в Ріо-де-Жанейро.

ПАЛЬМА

Пальма стоїть на горі: висока, зі сріблястим станом і зеленими косами. Інші дерева не досягають їй до пояса, якщо пальма взагалі має пояс. Її коси рівнобічно звисають з вершка стовбура та, як дивитися з висоти лету птаха, дають вигляд зорі.

– Пальмо, ти, мабуть, дуже самотня...

– Чому так думаєш?

– В тебе нема друзів. Ти стоїш зовсім окремо.

– Але дощ прилітає до мене вмити мої коси і вітер, щоб їх висушити й зачесати. А жовта пташка “бень-те-ві” сідає на мій вершечок і будить день.

– Чи вони тобі вистачають?

Пальма задумалася.

– Я маю ще білу церковцю там на скелі, бачиш? Я говорю з нею щоранку й щовечора. Вона чує мій шум і відповідає мені дзвонами та потішає й каже, що вправді я стою окремо, зате тут згори бачу далеко-далеко вглиб краю. Звідси видно дітей, що їздять на нових вельосипедах і інших, що пускають паперові човники в брудний канал, де живуть щурі. Я маю змогу бачити багатство й нужду, добро і зло, щедрість і кривду. Це – привілей.

– Але ти не можеш нічого вдіяти, щоб була справедливість.

– Я можу молитися.

Вечоріє. Пальма віє зеленими косами й витрясає з них зорі, що розлітаються по небі.

Я не знаю, чи пальма щаслива, але знаю, що вона має душу.

ВОДОСПАД

Білобородий водоспад грімко злітав зі скелі й ніс гірську воду до річки, а з річкою до моря.

– Куди так поспішаєш, водоспаде?

– Хочу зловити Час, бо він найшвидший у бігу. Прудкіший як найбистріші річки й потоки, а також сильніший ніж блискавиця та грім.

– Невже, водоспаде? Твої хвилі такі прудкі й міцні, що носять на собі внизу великі заморські кораблі.

– Але Час безповоротно несе з собою корони й діядеми, берла й булави, потугу й славу, молодість і красу. Час – наймогутніший у світі.

– Але я знаю когось ще могутнішого.

– Кого? Кого?

– Це – Любов. Їй не треба нікуди поспішати, але вона – чудотворна й міцніша від самої Смерти.

ЦИКАДИ

Цикади живуть у дуплянках розлогих фікусів. Вранці гарячих днів вони починають бриніти. Їхні тільця стають музичними інструментами, своєрідними самозвучними цитрами.

Тоді на вулиці починається життя: відчиняються двері пекарні й розноситься запах свіжоспечених хлібців. До кіоску привозять ранні газети й розносять їх по домах. Починають з'являтися господарі зі своїми псами: радник з достойним колі, пані професор з парою розумних чавчав, власниця ресторанчику на розі з чорним ямником і хлопець з модно стриženим пуделем.

Щойно опісля надходять мами з маленькими дітьми в візочках, здоровляться й кажуть:

– Сьогодні буде гарячий день: цикади бриніли!

– Так, бриніли цикади! Знову буде спека!

Пізніше по вулиці йдуть школярі з наплечниками, продавці цукерків і смаженої кукурудзи розкладають свій крам на придорожніх лавках, галасують діти з м'ячами, а між травниками й квітучими кущами проходжають старенькі бабуні й дідуні.

Під вечір знову лящить бриніння з близьких дерев.

Так цикади починають і кінчають своїм концертом соняшний, літній день. Наше місто ніяк не переживе без музики!

ВІТЕР

Гульвіса-вітер нечаяно скочив на балькон, перевернув три вазоники з африканськими фіялками, грюкнув дверима, задзвенів шибами. Потім узявся віяти на вулиці, кудовжити чуприни мангових дерев, крутити стан молоді пальми, скидати черепиці з дахів, рвати простирадла й рушники, що сушилися на подвір'ях, замітати листя з тротуарів і кидати людям у лица – взагалі поводитися бешкетно.

– Гей, вітре! Що це за манери? Хто тебе навчив такого поводження? Бачиш, скільки шкоди ти людям накоїв?

Листки паперу, що лежали в мене на столі, піднялися крилами й полетіли.

– Ой лихо! Що я тепер зроблю? Пропали мої вірші! Тепер хіба голуби та ящірки на дахах їх будуть читати! Ти розбишаку-вітре винний у всьому!

Дедалі вітер ущух, мабуть, щось промовило йому до сумління, бо під вечір він приніс під моє вікно солодкі пахощі куща манака*.

* Манака – кущ із білим і фіолетним пахучим цвітом.

МЕТЕЛИК

Великий метелик у барві небесної смальти повільно злетів з гори.

– Тут летить клаптик неба! – защебетала Маруся.

– Я зараз зловлю його для своєї колекції метеликів, – зрадів Іванко.

– Чи не жаль тобі вбивати такого красеня? – спитала я. – Дивися, в ньому є щось з ангела, який нас відвідує, і щось з князя, який дбає про лад на своїх землях.

Бачиш, він кружляє від квітки до квітки, від куща до куща. Йому не спішно. Він спокійно оглядає кожну дрібницю, як добрий господар. Часом залітає крізь вікно до кімнати...

– ...подивитися, чи Маруся застелила своє ліжко, – сказав Івась.

– ...і чи Івась повісив на лину свій мокрий рушник, – додала Маруся.

ДОЩ

Сьогодні дощ перебрав міру, і то якраз, коли за вікном базар! Ледве що продавці поскладали на лавках свій товар, сипнула така злива, що вулицею поплили коропи й сардинки, мельони й помаранчі, а то й кучерява капуста, в'язанки буряків і вінки цибулі. Люди бігли за своїм добром, дехто поковзнувся в струї і згубив кошика, бо по вулиці пливла рвучка вода.

– Стидайся! – сказала я дощеві. – Людям пакості діяти!

– То вже мені не дозволено собі борщу зварити? – образився він.

– А як з рибою? – спитала я.

– Ну й холодцю з риби, – додав він.

Помітивши, що нема що з ним балакати, бо він на все має оправдання, я замовкла і взялася писати оповідання. За той час дощ злагіднів, ковзався по шибих і дзвенів по черепиці.

– Якщо хочеш, я можу тебе скупати, – доброзичливо сказав він мені.

– Я вже купалася сьогодні.

– Я помив голови всім деревам, кущам і квітам. Подивися, які в них чудові барви! Кожний листочок світиться...

Мені стало весело. Добре було мати дах над головою й сидіти в сухій кімнаті.

– Дякую, дощику. Може, іншим разом.

КОЛІБРИ

Помаранчевий, довгодзьобий колібрі, величини наперстка, заповідливо відвідує квіти на моїй веранді й випиває з них мед.

– Добридень, працююча істото! – вітаю його. – Ти вже збудився?

– О, так! – відповідає він, не перериваючи своєї роботи.

– Бо, знаєш, я не можу літати без нектару. Але певно це людині не зрозуміле...

– Зовсім зрозуміле! – кажу йому. – Тільки нектар у нас, людей, дещо інший. Наші квітки – книжки. Ми їх читаємо.

– Що це значить? – цікавиться садовий вертоліт і на хвилину сідає на галузку папороті.

– Це те саме, що збирати мед, – відповідаю пташині.

ОКЕАН

Здалека чую рев океану. Солоні валуни б'ють об приморські скелі і ломлять коралі й рожеві перламутрові мушлі.

Часом океан спокійний як синє дзеркало, де ковзаються човни рибалок і каравели з білими вітрилами. Але сьогодні він до дна зворушений, перевертає китів, торощить кілі кораблів. До мене лине тільки запах водоростей і нагадує потонулі галери з фінікійськими амфорами та скарбами Ель Дорадо*.

– Океане, ти знову приносиш вічність до мого вікна. Коли пригадую твою безмежність, не можу займатися дрібними справами. На твоїм хребті, мов на мапі, накреслені дороги конкістадорів, піратів, шукачів щастя...

– І твоя дорога накреслена на ньому, – відшумлює океан.
– І ти пливла по мені в Новий Світ**, шукачко перлин...

– Чому я не знайшла ні однієї? Скажи, чому? – питаю, але океан тільки шумить і шумить свою відвічну пісню,

* Ель Дорадо – мітична країна в Південній Америці.

** Новий Світ – Америка

ЗМІСТ

НЕБО	1
ХМАРА	2
БДЖІЛКА	4
МІСЯЦЬ	5
ЛАСТІВКИ	6
КІТ-МУДРАГЕЛЬ	8
ПАЛЬМА	10
ВОДОСПАД	12
ЦИКАДИ	13
ВІТЕР	14
МЕТЕЛИК	15
ДОЩ	16
КОЛІБРИ	17
ОКЕАН	18